

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 92/18
Luxembourg, 26. junij 2018

Sodba v zadevi C-451/16
MB/Secretary of State for Work and Pensions (Sprememba spola in
starostna pokojnina)

Oseba, ki je spremenila spol, ne sme biti zavezana razveljaviti zakonsko zvezo, ki jo je sklenila pred to spremembo, da bi bila lahko upravičena do starostne pokojnine pri starosti, določeni za osebe tistega spola, ki ga je privzela

Tak pogoj pomeni neposredno diskriminacijo na podlagi spola

Direktiva Unije¹ prepoveduje vsakršno diskriminacijo na podlagi spola na področju socialnih dajatev, vključno s starostno pokojnino. Ta direktiva določa izjemo od te prepovedi, in sicer državam članicam dopušča, da s področja njene uporabe izvzamejo določanje upokojitvene starosti za dodeljevanje starostne pokojnine. Združeno kraljestvo je to izjemo uporabilo: tako je bila upokojitvena starost za ženske, rojene pred 6. aprilom 1950, določena na 60 let, medtem ko je bila upokojitvena starost za moške, rojene pred 6. decembrom 1953, določena na 65 let.

MB je oseba moškega spola, rojena leta 1948, ki je leta 1974 sklenila zakonsko zvezo z žensko. Ta oseba je leta 1991 začela živeti kot ženska in je leta 1995 prestala operativni postopek, s katerim se spremeni spol. Vendar MB nima neomejenega potrdila o priznanju spremembe spola, katerega podelitev na podlagi nacionalne zakonodaje iz postopka v glavni stvari zahteva razveljavitev njene zakonske zveze.² MB in njena žena želita ostati v zakonski zvezi iz verskih razlogov.

MB je leta 2008 dopolnila 60 let in je tedaj vložila zahtevo za odobritev državne starostne pokojnine. Njena prošnja je bila zavrnjena z obrazložitvijo, da MB, ker ni imela neomejenega potrdila o priznanju spremembe spola, za določitev zakonske starosti za njeno upokojitve ni mogoče obravnavati kot žensko. MB je to odločbo izpodbijala pred britanskimi sodišči. Trdi, da pomeni določba, v skladu s katero ne sme biti poročena, diskriminacijo na podlagi spola, ki je v nasprotju s pravom Unije. Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva) Sodišče sprašuje, ali je tak položaj v skladu z Direktivo.

Sodišče je v sodbi z današnjega dne najprej poudarilo, da v obravnavani zadevi ni pozvano k obravnavanju vprašanja, ali je pravno priznavanje spremembe spola na splošno lahko pogojeno z razveljavitvijo zakonske zveze, sklenjene pred spremembo spola. Kljub temu je ugotovilo, da čeprav sta pravno priznavanje spremembe spola in sklenitev zakonske zveze vprašanji, ki spadata v pristojnost držav članic s področja zakonskih stanov, morajo države članice pri izvajanju pristojnosti na tem področju spoštovati pravo Unije in predvsem določbe o prepovedi diskriminacije.

Sodišče je potrdilo svojo sodno prakso, v skladu s katero se ta direktiva ob upoštevanju njenega namena in narave pravic, ki se z njo varujejo, uporablja tudi za diskriminacijo, ki izhaja iz spremembe spola zadevne osebe. V zvezi s tem je poudarilo, da je treba za uporabo Direktive za

¹ Direktiva Sveta z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (79/7/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 215).

² Položaj v Združenem kraljestvu se je spremenil. Zakon iz leta 2013 o zakonski zvezi med istospolnimi partnerji (Marriage (Same Sex Couples) Act 2013) je začel veljati 10. decembra 2014 in odtlej dopušča sklenitev zakonske zveze med istospolnimi partnerji. S priložo 5 k navedenemu zakonu je bil spremenjen člen 4 zakona iz leta 2004 o priznavanju spola (Gender Recognition Act 2004): odtlej mora komisija za priznanje spola poročenemu prosilcu izdati neomejeno potrdilo o priznanju spola, če se s tem strinja zakonski partner prosilca.

osebe, ki so v daljšem časovnem obdobju živele kot osebe drugega spola od tistega, v katerem so bile rojene, in ki so prestale operacijo za spremembo spola, šteti, da so spremenile spol.

Sodišče je opozorilo, da se pogoj, v skladu s katerim mora biti zakonska zveza za dodelitev državne starostne pokojnine od zakonske starosti za upokojitev oseb zadevnega spola razveljavljena, uporablja le za osebe, ki so spremenile spol. **Na podlagi tega je sklenilo, da britanska zakonodaja manj ugodno obravnava osebe, ki so spremenile spol po sklenitvi zakonske zveze, od oseb, ki so obdržale spol, ki so ga imele ob rojstvu, in so poročene.**

Sodišče je dalje preučilo, ali sta položaja osebe, ki je spremenila spol po sklenitvi zakonske zveze, in poročene osebe, ki je obdržala spol, ki ga je imela ob rojstvu, primerljiva, kar je pogoj, ki mora biti izpolnjen za ugotovitev, ali pomeni različno obravnavanje neposredno diskriminacijo.

Sodišče je v zvezi s tem ugotovilo, da **zakonski sistem starostne pokojnine v Združenem kraljestvu zagotavlja varstvo pred tveganjem starosti** tako, da daje zadevni osebi pokojnino glede na prispevke, ki jih je vplačevala med svojo delovno dobo, in to ne glede na zakonski stan. **Sodišče je sklenilo, da sta glede na ta namen in te pogoje za dodelitev položaja osebe, ki je spremenila spol po sklenitvi zakonske zveze, in poročene osebe, ki je obdržala spol, ki ga je imela ob rojstvu, primerljiva.** Sodišče je pojasnilo, da cilj pogoja glede razveljavitve zakonske zveze (in sicer preprečevanje zakonske zveze med istospolnimi partnerji) ni povezan s pokojninskim sistemom. Zato ta cilj ne vpliva na primerljivost položajev zgoraj navedenih kategorij oseb glede namena in pogojev za dodelitev pokojnine.

Ker zadevno različno obravnavanje ne spada pod nobeno od izjem, ki jih dopušča pravo Unije, **je Sodišče presodilo, da britanska zakonodaja uvaja neposredno diskriminacijo na podlagi spola in je torej z Direktivo prepovedana.**

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793